

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ ПРОГРАМИ

СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Європейська кредитно-трансфертна система (ЄКТС)

Рівень вищої освіти	<u>перший бакалаврський</u>
Ступінь вищої освіти	<u>Бакалавр</u>
Галузь знань	<u>20 Аграрні науки та продовольство</u>
Спеціальність	<u>202 Захист і карантин рослин</u>

**Структура
Інформаційного пакету програми спеціальності «Захист і карантин
рослин» (240 кредитів ЄКТС)**

	Інформація про програму: Загальний опис	
1.1	Кваліфікація, що присвоюється	Бакалавр з захисту і карантину рослин
1.2	Тривалість програми	3 роки 10 міс.
1.3	Кількість кредитів ЄКТС	240 кредитів
1.4	Рівень вищої освіти	Бакалавр
1.5	Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
1.6	Профіль програми	ОПП
1.7	Результати навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Володіти знаннями, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності і патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей. 2. Розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку господарств сільськогосподарського призначення усіх форм власності та використовувати в професійній діяльності фахівця з захисту і карантину рослин. 3. Вільно спілкуватися усно і письмово українською та іноземною мовами з професійних питань, що належать до спеціальності «Захист і карантин рослин». 4. Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин. 5. Коректно використовувати доцільні математичні і статистичні методи та інформаційні технології у професійній діяльності. 6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття 7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин. 8. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих

		<p>процесів під час проведення заходів із захисту рослин.</p> <p>9. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин.</p> <p>10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин.</p> <p>11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві.</p> <p>12. Дотримуватися вимог охорони праці.</p> <p>13. Використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності.</p> <p>14. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.</p> <p>15. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.</p> <p>16. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.</p>
1.8	Структурна діаграма програми з кредитами	
1.9	Форма навчання	Денна
1.10	Гарант програми	Писаренко В.М.

1.8. Структурна діаграма програми з кредитами

Шифр	Назва навчальних дисциплін та складових освітнього процесу	Загальний обсяг, год.	Кількість кредитів, ЄКТС
1 КУРС			
ОДЗП.11	Біофізика	90	3
ОДЗП.13	Ботаніка	120	4
ОДЗП.09	Вища математика	90	3
ОДЗП.17	Генетика	90	3
ОДЗП.05	Іноземна мова за професійним спрямуванням	180	6
ОДЗП.01	Історія та культура України	120	4
ОДЗП.12	Неорганічна та органічна хімія	165	5,5

Шифр	Назва навчальних дисциплін та складових освітнього процесу	Загальний обсяг, год.	Кількість кредитів, ЄКТС
ОДЗП.03	Українська мова (за професійним спрямуванням)	90	3
ОДЗП.08	Фізичне виховання	60	2
ОДЗП.04	Філософія	90	3
ОДПП.01	Агрометеорологія	90	3
ОДПП.18	Загальна ентомологія	180	6
ОДПП.20	Загальна фітопатологія	120	4
ОДПП.05	Механізація, електрифікація та автоматизація сільськогосподарського виробництва	90	3
КНП.01	Комплексна навчальна практика I	225	7,5
2 КУРС			
ОДЗП.14	Аналітична хімія	120	4
ОДЗП.10	Інформаційні системи та технології	120	4
ОДЗП.02	Правознавство	90	3
ОДЗП.15	Фізична і колоїдна хімія	90	3
ОДЗП.08	Фізичне виховання	60	2
ОДЗП.18	Фізіологія рослин	180	6
ОДПП.02	Грунтознавство з основами геології	120	4
ОДПП.17	Мікробіологія	90	3
КНП.02	Комплексна навчальна практика II	225	7,5
3 КУРС			
ОДЗП.1	Економіка підприємства	90	3
ОДПП.12	Агрохімія	150	5
ОДПП.21	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	90	3
ОДПП.07	Землеробство	180	6
ОДПП.06	Основи наукових досліджень в захисті рослин	120	4
ОДПП.14	Сільськогосподарська ентомологія	135	4,5
ОДПП.19	Сільськогосподарська фітопатологія	150	5
ПП.01	Виробнича практика	225	7,5
4 КУРС			
ОДПП.09	Аграфармакологія	150	5
ОДПП.03	Імунітет рослин	90	3
ОДПП.15	Інтегрований захист рослин	150	5
ОДПП.16	Карантин рослин	105	3,5
ОДПП.09.01	Курсова робота «Агрофармакологія»	90	3
ОДПП.10	Рослинництво з основами кормовиробництва	150	5
ПП.02	Переддипломна практика	180	6

Шифр	Назва навчальних дисциплін та складових освітнього процесу	Загальний обсяг, год.	Кількість кредитів, ЄКТС
АЗВО.01	Атестаційний екзамен	45	1,5
АЗВО.03	Підготовка кваліфікаційної роботи	360	12
АЗВО.02	Захист кваліфікаційної роботи	45	1,5
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		5400	180
Загальний обсяг вибірових компонентів		1800	60
Всього		7200	240

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.14.

2.2. Назва. Аналітична хімія.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2.

2.6. Семестр. 3.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 4.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Крикунова В.Ю.

2.9. Програмні результати навчання.

Знати і розуміти математику та природничі науки в обов'язі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин. Дотримуватися вимог охорони праці.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Види та методи аналізу аналітичної хімії. Поділ та ідентифікація іонів хімічними методами. Загальна характеристика, якісні реакції та хід аналізу катіонів I і III аналітичних груп. Загальна характеристика, якісні реакції та хід аналізу катіонів IV-VI аналітичних груп. Аніони. Кількісний аналіз. Основи титриметричного аналізу. Кількісний аналіз. Кисотно-основне титрування. Окисно-відновне титрування. Перманганатометрія. Комплексонометричне титрування. Молекулярний спектральний аналіз. Фотоелектроколориметрія. Методи атомного спектрального аналізу.

2.11. Рекомендована література.

1. Сегеда А.С. Аналітична хімія. Якісний і кількісний аналіз. Київ.: ЦУЛ, Фітосоціоцентр. 2003.

2. Сегеда А.С. Лабораторний практикум з аналітичної хімії. Київ: ЦУЛ, Фітосоціоцентр, 2004.

3. Основы аналитической химии. В 2 кн. Кн. 1. Общие вопросы. Методы разделения. Под ред. Ю.А. Золотова. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Высш. шк., 2002. 351 с.

4. Основы аналитической химии: Практическое руководство. Под ред. Ю.А.Золотова. М.: Высш.шк.- 2001.

5. Базель Я.Р., Воронич О.Г., Кормош Ж.О. Практичний курс аналітичної хімії: Навч. посіб. Луцьк. 2004. Ч.1. 260 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (ведення конспекту лекцій, виконання лабораторних робіт та їх захист; письмове виконання завдань самостійної роботи (конспект), опитування).

– підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.11.

2.2. Назва. Біофізика.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 2.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Антоненць А.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Коректно використовувати доцільні математичні і статистичні методи та інформаційні технології у професійній діяльності.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Динаміка поступального руху. Обертальний рух твердого тіла. Пружні та пружньо-в'язкі властивості твердих тіл і біологічних тканин. Молекулярні явища у рідині. Перший і другий закони термодинаміки в біології. Тема 6. Основні поняття та закони електродинаміки в біофізиці. Електромагнетизм. Геометрична оптика. Хвильова оптика та фотометрія. Біологічна дія видимого, інфрачервоного й ультрафіолетового світла.

2.11. Рекомендована література.

1. Куценко Е.Х., Грибан В.Г., Попов Е.Г. Біофізика: Лабораторний практикум і збірник задач. Дніпропетровськ : ДДАУ, 2001. 107 с.

2. Посудін Ю.І. Біофізика: Підручник. К. : Урожай, 1995. 222 с.

3. Посудін Ю.І. Фізика з основами біофізики: підручник. К. : Світ, 2003. 400 с.

4. Посудін Ю.І., Семенова Н.П., Кожем'яко Я.В. Прикладна фізика і біофізика. К. : НАУ, 2001. 115 с.

5. Федішин Я.І., Когут В.М., Вакарчук С.В. Збірник задач з фізики із розв'язками: навчальний посібник. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2005. 310 с.

6. Федішин Я.І., Фізика з основами біофізики: Навчальний посібник. Львів: Світ, 2000. 460 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (ведення конспекту лекцій, виконання лабораторних робіт та їх захист, опитування теоретичних питань, виконання завдань самостійної роботи: письмове виконання завдань самостійної роботи (конспект).

– підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.13.

2.2. Назва. Ботаніка.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 2.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 4.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Коваленко Н.П.

2.9. Програмні результати навчання.

Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин. Дотримуватися вимог охорони праці. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Вступ до ботаніки. Клітинна організація рослин. Рослинні тканини, їх будова і функції. Морфологія і анатомія рослин. Вегетативні органи рослин. Генеративні органи рослинного організму. Квітка. Суцвіття. Систематика рослин. Нижчі рослини. Вищі рослини. Відділи: Мохоподібні, Папоротеподібні та Голонасінні або Соснові. Відділ Покритонасінні або квіткові.

2.11. Рекомендована література.

1. Барна М. Ботаніка. Терміни, поняття, персоналії. К.: Академія, 1997.
2. Ботаніка / І.М. Григора, С.І.Шабарова, І.М. Алейников та ін. К.: Фітосоціоцентр, 2000. – 196 с.
3. Дудка И.Я. и др. Словарь ботанических терминов. – К.: Наукова думка, 1984.
4. Жуковський П.М. Ботаника. М.: Колос, 1982. 623 с.
5. Практикум з ботаніки / І.М.Григора, С.І. Шабарова, І.М. Алейников та ін. – К.: Урожай, 1994. 272 с.
6. Рейвн П., Єврт Р., Айкхорн С. Современная ботаника. В 2 т. М.: Мир, 1990. 691 с.
7. Романщак С.П. Ботаніка. К.: Вища шк., 1995. 413 с.
8. Світельський М.М., Котюк Л.А., Федючка М.І. та ін. Лабораторні роботи з ботаніки. Практикум: навчальний посібник. / [М.М. Світельський, Л.А. Котюк, М.І. Федючка, О.В. Іщук, Б.В. Борисюк, О.В.Швайка.] За редакцією М.М. Світельського. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. 448 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (виконання лабораторних робіт та їх захист, виконання контрольних робіт, виконання завдань самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.09.

2.2. Назва. Вища математика.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 1.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Овсієнко Ю.І.

2.9. Програмні результати навчання.

Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин. 5. Коректно використовувати доцільні математичні і статистичні методи та інформаційні технології у професійній діяльності.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Елементи лінійної алгебри та аналітичної геометрії. Елементи диференціального й інтегрального числення функцій. Випадкові події та величини. Статистичне опрацювання вибірки. Елементи дисперсійного та кореляційного аналізу.

2.11. Рекомендована література.

1. Барковський В. В. Вища математика для економістів. Київ : ЦУЛ, 2002. 400 с.

2. Барковський В. В. Теорія ймовірностей та математична статистика. Київ : ЦУЛ, 2002. 448 с.

3. Вища математика: Збірник задач: навч. посіб. / за ред. В. П. Дубовика, І. І. Юрика. Київ : А.С.К., 2001. 480 с.

4. Лавренчук В. П., Готинчан Т. І., Дронь В. С., Кондур О. С. Вища математика. У 3 частинах: навч. посіб. Чернівці : Рута, 2002. 208 с.

5. Дубовик В. П. Вища математика: навч. посіб. К. : А.С.К., 2001. 648 с.

6. Кривуца В. Г., Барковський В. В., Барковська Н. В. Вища математика. Практикум: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 536 с.

7. Пак В. В. Вища математика: Підручник. Донецьк : В-тво «Сталкер», 2003. 496 с.

8. Флегантов Л. О., Яворська В. М., Яворський К. Е. Вища математика. Курс лекцій для економічних спеціальностей: навч. посіб. Полтава, 2009. 280 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (ведення конспекту, виконання завдань самостійної роботи, виконання практичних завдань, тестових завдань, контрольна робота).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.17.

2.2. Назва. Генетика.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 1.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Колісник А.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Знати і розуміти математику та природничі науки в обов'язі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Вступ. Генетика як наука. Молекулярні основи спадковості. Цитологічні основи спадковості. Незалежне успадкування. Хромосомна теорія спадковості. Успадкування ознак при взаємодії генів та нехромосомна спадковість. Загальне уявлення про мінливість. Експериментальний мутагенез Гібридизація та її використання в селекції. Віддалена гібридизація як джерело мінливості організмів. Генетичні процеси в популяціях та онтогенезі.

2.11. Рекомендована література.

1. Альтшулер В.Е., Поляков А.М. Генетика. М.: Колос, 1970. 128 с.

2. Глазко В.И. Введение в генетику: уч. пособие. К.: КВІЦ, 2003. 638 с

3. Дубинин М.П. Общая генетика. Изд. 2-е перераб. и доп. М.: Наука. 1976. 590 с.

4. Словник генетичних термінів (за ред. В.С. Патров. Дніпропетровськ: Січ, 1999. 93 с.

5. Гуляев Г.В. Генетика. 3-е изд. , перераб. и доп. М.: Колос. 1984. 351 с.

6. Лобашов М.Е. Генетика. Учебное пособие для биолог.факультетов, Ленинград, 1969. 750с.

7. Гуляев Г.В. Задачник по генетике. М.: Колос, 1973. 74 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (ведення конспекту, виконання лабораторних робіт та їх захист, самостійна робота (опитування), тестування).

– підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.1.

2.2. Назва. Економіка підприємства.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 3.

2.6. Семестр. 6.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Загребельна І.Л.

2.9. Програмні результати навчання.

Розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку господарств сільськогосподарського призначення усіх форм власності та використовувати в професійній діяльності фахівця з захисту і карантину рослин. Коректно використовувати доцільні математичні і статистичні методи та інформаційні технології у професійній діяльності.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Підприємство як суб'єкт господарювання. Види і організаційноправові форми підприємств та їх об'єднань. Ринок і продукція. Товарна та цінова політика підприємства. Земельні ресурси та ефективність їх використання. Персонал аграрних підприємств. Продуктивність, мотивація та оплата праці в аграрних підприємствах. Капітал підприємства. Витрати підприємства. Фінансово-економічні результати діяльності суб'єктів господарювання. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність.

2.11. Рекомендована література.

1. Азарова А.О., Нікіфорова Л.О. Економіка підприємства. Практикум: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: ВНТУ, 2016. 216 с.

2. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу. Київ : КНЕУ, 2014. 624 с.

3. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ : Кондор Видавництво, 2016. 378 с.

4. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник. Київ : ЦУЛ, 2011. 728 с.

5. Кузьмин, В. М. Економіка підприємства та управлінська економіка : практикум. ІваноФранківськ : ІФНТУНГ, 2019. 51 с.

6. Мацибора В.І., Збарський В.К., Мацибора Т.В. Економіка підприємства: Навч. Посібник. Київ : Каравела, 2008. 312 с.

7. Шарко М. В., Мешкова-Кравченко Н.В., Радкевич О. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Херсон : Олді-плюс, 2014. 436 с.

8. Яркіна Н.М. Економіка підприємства : Навч. посіб. / Вид. 2-ге перероб. і доп. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань, розв’язування тестів, написання реферату, виконання завдань самостійної роботи; методи усного контролю: обговорення теоретичних питань).

– підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.05.

2.2. Назва. Іноземна мова (за професійним спрямуванням).

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 1,2.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 6.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Сільчук О. В.

2.9. Програмні результати навчання.

Вільно спілкуватися усно і письмово українською та іноземною мовами з професійних питань, що належать до спеціальності «Захист і карантин рослин».

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Англійська мова для повсякденного спілкування. Що таке сільське господарство? Географічні, демографічні, економічні та політичні дані України та англійських країн. Іншомовні джерела професійно-виробничого характеру. Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру. Майбутня спеціальність.

2.11. Рекомендована література.

1. Панкова Т. О, Горохова Л. М, Пищенко О. Я. Усні розмовні теми : збірник тем для розвитку усного мовлення. Полтава : ПДАА., 2011. 20 с.

2. Сільчук О. В. English for students of agriculture : навч. посібник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 216 с.

3. Щербаченко О. О. Спеціальні тести та контрольні завдання для студентів спеціальності «Екологія». Полтава : ПДАА, 2011. 20 с.

4. Neil O'Sullivan, James D. Libbin. Career Paths English: Agriculture. Liberty House, Greenham Business Park, Newbury, Express Publishing, 2012. 120 p.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (виконання тестових завдань, написання резюме, підготовка презентації, переклад електронних іншомовних джерел).

– підсумковий контроль – залік, екзамен.

2.13. Мова викладання. Іноземна (англійська/німецька).

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.10.

2.2. Назва. Інформаційні системи та технології.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2.

2.6. Семестр. 3.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 4.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Протас Н.М.

2.9. Програмні результати навчання.

Коректно використовувати доцільні математичні і статистичні методи та інформаційні технології у професійній діяльності.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Теоретичні основи інформаційних відносин у суспільстві. Інформаційні технології як інструмент обробки інформації в процесі професійної діяльності. Документування професійної діяльності та система організаційно-розпорядчої документації. Технології обробки текстової інформації. Технології обробки документів засобами електронного офісу. Організація роботи та основні методи застосування пакетів прикладних програм загального призначення. Технології табличної обробки структурованих даних. Бази даних. Програмні засоби роботи з базами даних. Сутність інформаційних систем. Використання автоматизованих інформаційних систем у професійній діяльності. Мережні технології в забезпеченні комунікаційних зв'язків. Інформаційні ресурси локальної та глобальної комп'ютерної мережі Інтернет. Інформаційна безпека. Апаратні та програмні засоби захисту інформації. Правове регулювання інформаційної сфери.

2.11. Рекомендована література.

1. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології : підручник для студ. вищ. навч. закл.: затв. МОНУ / В. А. Баженов, П. С. Венгерський, В. С. Гарвона [та ін.]. 3-тє вид. К. : Каравела, 2011. 592 с.

2. Козловський А. В., Паночишин Ю.М., Погріщук Б.В. Комп'ютерна техніка та інформаційні технології: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів: рек. МОНУ. 2-ге вид. Київ : Знання, 2012. 463 с.

3. Маренич М. М., Кондратюк М. І., Копішинська О. П., Уткін Ю. В. Інформаційні технології в агрономії: навчальний посібник. Харків: Вид.-во «Фінарт», 2017. 352 с.

4. Павлиш В. А., Гліненко Л. К., Шаховська Н. Б. Основи інформаційних технологій і систем: підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 620 с.

5. Тарасенко Р. О., Гаріна С. М., Рабоча Т. П. Інформаційні технології: навчальний посібник. Київ : Вид.-во «Алефа», 2009. 312 с.

6. Тхір І. Л., Калущка В. П., Юзьків А. В. Посібник користувача ПК. Тернопіль: СМП «Астон», 2002. 718 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (робота на лекціях за темами, оцінювання оформлення та захисту звітів із лабораторних робіт, контрольної роботи на ПК, контроль виконання завдань лабораторних робіт, контроль виконання завдань із самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.01.

2.2. Назва. Історія та культура України.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 1.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 4.

2.8. П.І.Б викладача. Помаз Ю.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Володіти знаннями, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності і патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Вступ до курсу. Стародавня історія України. Київська Русь і Галицько-Волинська держава. Історико-культурний розвиток українських земель у литовсько-польську добу (др. пол. XIV – п. пол. XVII ст.). Історія та культура Гетьманщини. Бароко. Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. Національно-культурне відродження України. Україна на початку XX ст. (1901–1921 рр.). Модерн. Україна в умовах тоталітарного режиму (1921–1991 рр.). Андеграунд. Україна в роки незалежності. Постмодернізм.

2.11. Рекомендована література.

1. Бойко О. Д. Історія України : підручник. 6-те вид., стереотип. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 720 с.

2. Бойко О. Новітня історія України 2014-2019 рр.: навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2020. 160 с.

3. Русначенко А. Нариси новітньої історії України. У 5 книгах. Київ : Видавець Олег Філюк, 2017.

4. Уривалкін О. М. Довідник з історії України. У 2-х томах. Київ : Видавець Олег Філюк, 2020. 888 с.

5. Шаравара Т. О. Історія української культури: навчально-методичний посібник. Полтава : РВВ ПДАА, 2015. 151 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування, розв'язування тестів, виконання самостійної роботи: написання реферату, написання конспекту).

– підсумковий контроль – езамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.12.

2.2. Назва. Неорганічна та органічна хімія.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 1.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5,5.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Сахно Т.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Знати і розуміти математику та природничі науки в обов'язі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин. Дотримуватися вимог охорони праці.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Будова атома. Періодичний закон та періодична таблиця Д.І. Менделєєва. Хімічний зв'язок. Типи хімічного зв'язку. Теорії хімічного зв'язку. Основні класи неорганічних сполук. Основи хімічної кінетики. Основні закономірності перебігу хімічних процесів. Властивості розчинів неелектролітів та електролітів. Окисно-відновні процеси. Комплексні сполуки. Будова та властивості комплексних сполук. Класифікація органічних сполук. Типи і механізми хімічних реакцій органічних сполук. Методи виділення та очистки органічних сполук. Насичені та ненасичені вуглеводні. Ароматичні та гідроксісполуки. Карбонільні сполуки. Альдегіди і кетони. Карбонові кислоти. Похідні карбонових кислот. Біохімічні сполуки. Ліпіди. Вуглеводи. Гетероциклічні сполуки та алкалоїди.

2.11. Рекомендована література.

1. Цветкова, Л. Б. Неорганічна та органічна хімія : навч. посібник. Ч. II / Л. Б. Цветкова, О. П. Романюк. Л. : Магнолія 2006, 2009. - 358 с. (Вища освіта в Україні). Бібліогр.: с. 255- 257. ISBN 978-966-2025-00-6

2. Левітін Є.Я., Бризицька А.М., Ключєва Р.Г. Загальна та неорганічна хімія. Підручник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. 468 с.

3. Левитин Е.Я., Антоненко О.В., Бризицкая А.Н. и др. Общая и неорганическая химия. Харьков: «ЭСЭН», 2012 г. 220 с.

4. Яворський В.Т. Неорганічна хімія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 268 с.

5. Загальна та неорганічна хімія : теоретичні та лабораторно-практичні аспекти : навчальний посібник. В. М. Гуляєв, В. О. Маховський, А. Л. Коваленко, А. С. Анацький. Кам'янське : ДДТУ, 2019. 315 с.

6. Глінка М.Л. Загальна хімія. Київ: Вища школа, 1990. 458 с.

7. Карнаухов О.І., Копілевич В.А., Мельничук Д.О., Слободяник М.С., Скляр С.І., Косматий В.Є., Чеботько К.О. Загальна хімія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.А. Копілевича/ К.: Фенікс, 2005. 840 с.

8. Кононський О.І. Органічна хімія. К.: Дакор, 2003. 568 с.

9. Кононський О. І. Органічна хімія. Практикум. К.:Вища школа, 2002. 247 с.

10. Бобрівник Л.Д., Руденко В.М., Лезенко Г.О. Органічна хімія. К.: Ірпінь, 2005. 544 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування теоретичних питань, розв'язування тестів, вирішення задач на лабораторних заняттях, реферативні виступи, реферат-презентація, виконання завдань самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.02.

2.2. Назва. Правознавство.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2.

2.6. Семестр. 4.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Махмудов Х. З. о.

2.9. Програмні результати навчання.

Володіти знаннями, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності і патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві. Використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Основи теорії права і держави. Конституційне право України. Адміністративне право. Цивільне право. Трудове право. Аграрне, земельне та екологічне право. Кримінальне право. Судові та правоохоронні органи України. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ.

2.11. Рекомендована література.

1. Ведерніков Ю. А., Грекул В. С. Теорія держави та права: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2005. 224 с.

2. Логвинова М., Кафарський В. Основи правознавства / за ред. В. П. Нагребельного. Київ : ЦУЛ, 2005. 568 с.

3. Основи правознавства: навч. посіб. / Негодченко О. В. та ін. Київ : ЦУЛ, 2005. 416 с.

4. Основи правознавства України: навч. посіб. для підгот. бакалаврів у ВНЗ II-IV рівнів акредитації М-ва аграр. політики України / Каркач П. М., Головка В. О., Барановський Д. І. та ін. Харків : Еспада, 2008. 338 с.

5. Правознавство: підручник / Берлач А. І. та ін. ; за ред. В. В. Копейчиков, А. М. Колодій. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 792 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (розв'язування тестів, письмове виконання практичних завдань, підготовка реферату, презентація; виконання завдань самостійної роботи, усне обговорення теоретичних питань).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.03.

2.2. Назва. Українська мова (за професійним спрямуванням).

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 2.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Дедушно А.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Вільно спілкуватися усно і письмово українською та іноземною мовами з професійних питань, що належать до спеціальності «Захист і карантин рослин».

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Риторика і мистецтво презентації. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи. Етикет службового листування. Українська термінологія у професійному спілкуванні. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Проблема перекладу і редагування наукових текстів.

2.11. Рекомендована література.

1. Дедушно А. В., Сизоненко Н. М. Практикум з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів аграрних закладів вищої освіти. 2-ге вид., доп. і переробл. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 242 с.

2. Дедушно А., Шаравара Т. Лінгвопрагматичні особливості перформативного акту співчуття (на матеріалі української мови). Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. С. 27-34.

3. Корж А. В. Українська мова професійного спрямування : навчальний посібник. 2-ге вид. Київ : КНТ, ЦУЛ, 2012. 296 с.

4. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.

5. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 4-те вид., виправ. і доповнен. Київ : Алерта, 2014. 696 с.

6. Шевчук С. В. Усне і писемне ділове спілкування (для державних службовців). Київ : Алерта, 2015. 448 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування, виконання навчальних завдань, виконання тестових завдань, виконання завдань самостійної роботи, індивідуальне завдання).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.15.

2.2. Назва. Фізична і колоїдна хімія.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2.

2.6. Семестр. 3.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Короткова І.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин. Дотримуватися вимог охорони праці.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Будова речовини. Агрегатні стани речовини. Хімічна термодинаміка і термохімія. Хімічна кінетика і каталіз. Властивості розчинів неелектролітів та електролітів. Буферні системи. Електропровідність розчинів електролітів. Електрохімічні процеси. Поверхневі явища. Сорбція. Колоїдні системи, їх класифікація, способи добування та властивості колоїдних систем. Властивості розчинів високомолекулярних сполук.

2.11. Рекомендована література.

1. Кострижицький А.І., Тищенко В.М., Калінков О.Ю., Берегова О.М. Фізична і колоїдна хімія. К: Центр учбової літератури, 2008. 495 с.

2. Гомонай В., Гомонай О. Фізична хімія. Ужгород, 2004. 710 с.

3. Кононський О.І. Фізична і колоїдна хімія. К.: Центр учбової літератури, 2009. 311 с.

4. Білий О.В. Фізична хімія. К., 2002. 378 с.

5. Короткова І.В., Маренич М.М. Фізична і колоїдна хімія. Полтава: Полтавський літератор, 2018. 224 с.

6. Скоробогатий Я.П., Федорко В.Ф. Хімія і методи дослідження сировини і матеріалів. Фізична і колоїдна хімія та фізико-хімічні методи дослідження. Львів, 2005. 245 с.

7. Х м е л ь н и ц к и й Р. А. Физическая и коллоидная химия. - М.: Высшая школа, 1988. 400 с.

8. К а р а п е т ь я н ц М.Х . Химическая термодинамика. - М.: Высшая школа, 1975. 584 с.

9. Антропов Л.І. Теоретична електрохімія. - К.: Либідь, 1993. 544 с.

10. Киреев В.А. Краткий курс физической химии. – М: Химия, 1978. 620 с.

11. Болдырев А.И. Физическая и коллоидная химия. - М.: Высшая школа, 1988. 408 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (виконання лабораторних робіт та їх захист, Онлайн тестування, письмове виконання завдань самостійної роботи (конспект).

– підсумковий контроль – екзамен.
2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.08.

2.2. Назва. Фізичне виховання.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1,2.

2.6. Семестр. 1,2,3,4.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 4.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Бондаренко В.П.

2.9. Програмні результати навчання.

Дотримуватися вимог охорони праці.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Фізична культура і система фізичного виховання у вищому навчальному закладі. Легка атлетика. Навчання техніки легкоатлетичних елементів (розвиток швидкості, розвиток спритності, розвиток витривалості). Гімнастика (навчання технічних елементів гімнастики, вдосконалення гімнастичних комбінацій). Оздоровче і прикладне значення занять фізичною культурою і спортом. Волейбол (навчання технічних елементів волейболу, вдосконалення техніки волейболу). Баскетбол (навчання технічних елементів баскетболу, вдосконалення техніки баскетболу). Основи розвитку та вдосконалення фізичних якостей. Основи раціонального харчування при різноманітних видах і умовах праці та особливостях життєдіяльності.

2.11. Рекомендована література.

1. Єрмоєнко Е. А. Засади формування цінностей здорового життя учнівської та студентської молоді засобами хортингу. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016.

2. Каніщева О. П. Диференційований підхід до фізичного виховання студентів із низькими адаптаційними можливостями організму : автореф. дис. ...канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 "Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення" / Каніщева Оксана Павлівна ; Харківська держ. акад. фіз. культури. Харків, 2011. 18 с.

3. Кашуба В. О., Голованова Н. Л. Інноваційні технології в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки учнівської молоді : монографія. Луцьк : Вежа Друк, 2018. 208с.

4. Чернозуб А.А. Безпечні та критичні рівні фізичних навантажень для тренуваних та нетренуваних осіб в умовах м'язової діяльності силової спрямованості. Фізіологічний журнал. 2016. Т. 62, № 2.

5. Белов Р.А., Сермеев Б.В., Третьяков Н.А. Самостоятельные занятия студентов физической культурой: Учебное пособие. К.: Вища школа, 1988. 208с.

6. Дубогай О.Д., Завацький В.І., Короп Ю.О. Методика фізичного виховання студентів віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи: Навчальний посібник. Луцьк: Надстир'я, 1995. 220 с.

7. Дубогай О.Д., Тучак А.М., Костикова С.Д., Єфімов А.О. Основні поняття і терміни оздоровчої фізичної культури та реабілітації. Луцьк, 1997.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (вивчення, засвоєння, та вдосконалення технічних навичок та елементів тем на практичних заняттях та лекціях; розв’язування тестів; виконання нормативів на практичних заняттях; написання та проведення комплексів ВГ та РГГ; написання рефератів за темами навчальної дисципліни; участь у спортивних заходах).

– підсумковий контроль – диференційований залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.18.

2.2. Назва. Фізіологія рослин.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2.

2.6. Семестр. 4.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 6.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Піщаленко М.А.

2.9. Програмні результати навчання.

Знати і розуміти математику та природничі науки в обов'язку, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин. Дотримуватися вимог охорони праці.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Вступ до предмету. Структура, функції біомолекул. Процеси обміну речовин у рослинному організмі. Клітина як основна структурно-функціональна одиниця живої матерії. Термодинамічні основи водообміну рослин. Транспірація. Мінеральне живлення рослин. Фотосинтез – основа енергетики біосфери. Світлова і темнова фаза фотосинтезу. Дихання рослин. Фізіологія онтогенезу рослин. Пристосування та стійкість рослин до несприятливих зовнішніх факторів.

2.11. Рекомендована література.

1. Алехина Н.Д., Балнокин Ю.В. Физиология растений: учебник для студ. вузов М.: Издательский центр «Академия», 2007. 640 с.

2. Макрушин М.М., Макрушина Є.М., Петерсон Н.В. Фізіологія рослин підруч. Вінниця: Нова Книга, 2006. 416 с.

3. Мусієнко М.М. Фізіологія рослин. Київ: Фітосоціоцентр, 2001. 392 с.

4. Макрушин М.М., Макрушина Є.М. Фізіологія сільськогосподарських рослин з основами біохімії К.: Урожай, 1995. 352 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування теоретичних питань, виконання завдань лабораторної роботи, виконання завдань самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДЗП.04.

2.2. Назва. Філософія.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Загальної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 2.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Шейко С.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Володіти знаннями, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності і патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Філософія як специфічний тип знань. Стародавня філософія. Філософія Середньовіччя та Відродження. Філософія Нового часу та Просвітництва. Німецька класична філософія. Сучасна світова філософія. Українська філософія. Онтологія: проблема буття. Свідомість. Філософія пізнання. Логіка методологія наукового пізнання. Філософська антропологія. Соціальна філософія. Філософія науки і культури, стратегія майбутнього.

2.11. Рекомендована література.

1. Афанасенко В. Філософія : підруч. для вищої школи. 3.вид., перероб. та доп. Х. : Прапор, 2004. 735 с.
2. Бичко І., Бойченко І., Табачковський В. Філософія : підручник для студентів вищих закладів освіти. 2-е вид., стереотип. К. : Либідь, 2002. 405 с.
3. Буслинський В. Філософія : навч. посібник для студ. і аспірантів вищ. навч. закладів. Київський славістичний ун-т. К., 2002. 315 с.
4. Варвянський С.М. Методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно – модульною системою (Філософія, логіка, релігієзнавство). Полтава, 2007. 107 с.
5. Воронкова В. Філософія : навчальний посібник. К. : ВД Професіонал, 2004. 460 с.
6. Герасимчук А.А., Шейко С.В. Філософія. К. : Друкарська майстерня, 1999. 187 с.
7. Горак Г.І. Філософія. К. :Вілбор, 1998. 272 с.
8. Ільїн В. Філософія : підручник. В 2-х ч. К. : Альтерпрес, 2002. Ч.1 : Історія розвитку філософської думки / авт. передм. А.А. Мазарак, 2002. 463 с.
9. Киричок О.Б. Філософія: підручник. Полтава : РВВ ПДАА, 2010. 325 с.
- 10.Петрушенко В.Л. Філософія. К. : Каравела, 2001. 448 с.
11. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. К. : ЦУЛ, 2006. 624 с.
12. Саух П.Ю. Філософія. К. :ЦУЛ, 2003. 256 с.

13. Сілаєва Т.О. Філософія. Тернопіль, Астон, 2003. 216 с.
14. Сморг Л. Філософія : навчальний посібник. К. : Кондор, 2004. 414 с.
15. Пазенюк В. С. Філософія : навч. посібник. К. : Академвидав, 2008. 280 с.
16. Подольська, Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії : філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство : навч. посібник. К. : Центр навчальної літератури, Інкос, 2006. 624 с.
17. Філософія : курс лекцій : навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти. К. : Каравела; Львів: Новий Світ-2000, 2001. 444 с.

2.12. Методи контролю.

- поточний контроль (ведення конспекту, опитування, участь у дискусіях, розв'язування тестів, виконання завдань самостійної роботи, підготовка реферативних доповідей з мультимедійними презентаціями).
- підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.01.

2.2. Назва. Агрометеорологія.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2.

2.6. Семестр. 1.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Ласло О.О.

2.9. Програмні результати навчання.

Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Предмет і завдання агрометеорології. Атмосфера, її склад, будова та основні властивості. Сонячна радіація та її вплив на застосування пестицидів в сільському господарстві. Термічний режим ґрунту і повітря, їх вплив на застосування пестицидів в сільському господарстві. Вода в атмосфері і ґрунті, її вплив на застосування пестицидів в сільському господарстві. Вітер та його способи врахування при застосування пестицидів в сільському господарстві. Небезпечні для сільського господарства метеорологічні явища та методи боротьби з ними. Принципи і методи сільськогосподарського оцінювання клімату. Агрометеорологічні прогнози. Прогнозування враження сільськогосподарських культур та оптимізація захисту.

2.11. Рекомендована література.

1. Міщенко З.А. Агрокліматологія. Київ: КНТ, 2009. 512 с.

2. Кнорр Н.В. Основи метеорології та кліматології. Херсон: Айлант, 2003. 120 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (виконання лабораторних робіт та їх захист, виконання завдань самостійної роботи, розв'язування тестів).

– підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.09.

2.2. Назва. Агрофармакологія.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 4.

2.6. Семестр. 7.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Поспелова Г.Д.

2.9. Програмні результати навчання.

Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин. Дотримуватися вимог охорони праці. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Агрофармакологія як ланка в інтегрованих системах захисту рослин. Основи агрономічної токсикології та резистентність шкідливих організмів до пестицидів, шляхи її запобігання. Санітарно-гігієнічні основи застосування пестицидів. Хімічні засоби захисту рослин від шкідників (інсектициди, акарициди, родентициди). Хімічні засоби захисту продукції рослинництва під час зберігання (фуміганти). Хімічні засоби захисту рослин від хвороб (фунгіциди). Препарати для допосівного обробітку посівного і садивного матеріалу (фунгіцидні, інсектицидні та комбіновані протруйники). Хімічні засоби боротьби з бур'янами (гербіциди).

2.11. Рекомендована література.

1. Агрофармакологія: Підручник [В. П. Туренко, М. О. Білик, В. І. Мартиненко]; за ред. доктора с.-г. наук, проф. В. П. Туренка, ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Харків: Майдан, 2020. 399 с.

2. Гербіциди і продуктивність сільськогосподарських культур [З. М. Грицаєнко, А. О. Грицаєнко, В. П. Карпенко та ін.] за ред. доктора с.-г. наук, академіка України З. М. Грицаєнко. Умань: Уманське видавничо-поліграфічне підприємство, 2005. 686 с.

3. Довідник із захисту рослин [Л. І. Бублик, Г. І. Васечко, В. П. Васильєв та ін.]; За ред. М.П.Лісового. К.: Урожай, 1999. 744 с.

4. Довідник із пестицидів [М. П. Секун, В. М. Жеребко, О. М. Лапа, С. В. Ретьман, Ф. М. Марютін] К.: Колообіг, 2007. 360 с.

5. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні [В. В. Рафальський, В. М. Ващенко, А. П. Корецький, В. В. Чайковська]. К.: ТОВ Юнівест Принт, 2018. 1040 с.

6. Пестициди та агрохімікати України: Практ. довід. Для фахівців сільськогосподарства. Д.: АРТ-ПРЕС, 2012. 319 с.

7. Писаренко В. М., Писаренко П. В. Захист рослин: екологічно обґрунтовані системи. Полтава: Камлот, 1999. 188 с.

8. Інтегрований захист рослин [В. М. Писаренко, М. А. Піщаленко, Г. Д. Поспелова, О. О. Горб, Н. П. Коваленко, О. Л. Шерстюк]. Полтава, 2020. 245 с.

9. Фітофармакологічний довідник [М. О. Білик, М. Д. Євтушенко, Ф. М. Марютін та ін.]; За ред. М. Д. Євтушенка, Ф. М. Марютіна. Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В.Докучаєва. Харків, 2000. 517 с.

10. Фітофармакологія: Підручник [М. Д. Євтушенко, Ф. М. Марютін, В. П. Туренко, В. М. Жеребко, Н. П. Секун]; За ред. професорів М. Д. Євтушенка, Ф. М. Марютіна. К.: Вища освіта, 2004. 432 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування за темами теоретичного матеріалу, контрольна робота, виконання завдань відповідно планів практичних занять, виконання завдань самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.12.

2.2. Назва. Агрохімія.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 3.

2.6. Семестр. 6.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Гордєєва О.Ф.

2.9. Програмні результати навчання.

Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин. Дотримуватися вимог охорони праці. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Предмет і методи агрохімії. Живлення рослин. Агрохімічна характеристика ґрунтів, пов'язана з живленням рослин і застосуванням добрив. Класифікація азотних добрив, їх властивості та застосування. Класифікація фосфорних добрив, їх властивості та застосування. Калійні і комплексні добрива, їх властивості та застосування. Рістактивуючі речовини, мікродобрива, їх властивості та використання. Органічні добрива і бактеріальні препарати. Система удобрення та визначення норм добрив під запланований урожай. Система удобрення озимих і ярих зернових культур. Система удобрення бобових культур. Система удобрення кукурудзи та соняшнику.

2.11. Рекомендована література.

1. Бомба М.Я. Періг Г.Т., Рижук С.М., Мартинюк І.В., Патица В.П. Землеробство з основами ґрунтознавства, агрохімії та агроекології. Київ: Урожай, 2003. 400 с.

2. Городній М.М., Лісовал А.П., Бикін А.В. Агрохімічний аналіз: підручник. Київ: Арістей, 2005. 476 с.

3. Городній М.М., Сердюк, А. Г., Копілевич, В. А., Каленський, В. П., Пристер, Б. С., Бабієнко М.Ф. Агрохімія: підручник для с.-г. вузів з аграр. спец. Київ: Вища школа, 1995. 526 с.

4. Господаренко Г.М. Агрохімія: підручник. Київ: Аграрна освіта, 2013. 406 с.

5. Ефимов В.Н., Донских И.Н., Синицын Г.И. Система применения удобрений. Москва: Колос, 2002. 268 с.

6. Живлення рослин: теорія і практика. Гол. редактор академік НАН України В.В.Моргун, Київ: Логос, 2005. 467 с.

7. Карасюк І.М., Геркіял О.М., Господаренко Г.М. Агрохімія. Київ: Вища школа, 1995. 471 с.

8. Лісовал А.П. Давиденко У.М., Мойсеєнко Б.М. Агрохімія: Лабораторний практикум. Київ: Вища школа, 1994. 335 с.

9. Лісовал А.П. Система застосування добрив: підручник. Київ: Вища школа, 2002. 317 с.

10. Лихочвор В.В., Петриченко В.Ф. Мінеральні добрива та їх застосування. Львів: НВФ «Українські технології», 2012. 324 с.

11. Мельничук Д., Хофман Дж., Городній М. Якість ґрунтів та сучасні стратегії удобрення. Київ: Арістей, 2004. 468 с.

12. Ягодин Б.А., Дерюгин И.П., Жуков Ю.П., Демин В.А., Петербургский А.В., Кидин В.В., Слипчик А.Ф., Кулюкин А.И., Саблина С.М. Практикум по агрохимии. Москва: Агропромиздат, 1987. 512 с.

13. Ягодин Б.А., Смирнов П.М., Петербургский А.В. Агрохимия. Москва: Агропромиздат, 1989. 655 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування, оцінювання виконання завдань на лабораторних заняттях, контроль виконання завдань самостійної роботи, оцінювання виконання завдань контрольної роботи та відповідей на екзамені).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.21.

2.2. Назва. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 3.

2.6. Семестр. 5.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Дудник В.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві. Дотримуватися вимог охорони праці.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. Таксономія небезпек. Ризик як оцінка небезпек. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти господарювання. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристики. Соціальні та психологічні чинники ризику. Основи здорового способу життя. Поведінкові реакції населення у НС. Застосування ризик-орієнтовного підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційнофункціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних об'єктів (АТО) у НС. Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. охорони праці. Організація охорони праці на підприємстві. Навчання з питань охорони праці. Профілактика травматизму та професійних захворювань. Основи фізіології та гігієни праці. Повітря робочої зони. Освітлення виробничих приміщень. Вібрація. Шум, ультразвук і інфразвук. Електромагнітні поля, випромінювання радіочастотного та оптичного діапазону. Іонізуюче випромінювання. Основи виробничої безпеки. Загальні вимоги безпеки. Електробезпека. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.

2.11. Рекомендована література.

1. Дикань С.А., Іваницька І.О. Безпека людини. Університетський курс [Текст] = Human Secursty: підручник. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2019. 279 с.: іл. табл.

2. Левченко О.Г., Полукаров О.І., Зацарний В.В., Полукаров Ю.О., Землянська О.В. Охорона праці та цивільний захист: підручник. За ред. Левченко О.Г. Київ: КПШ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 472 с.

3. Бедрій Я.І., Нечай В.Я. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2017. 499 с.

4. Атаманчук П.С., Мендерецький, Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 276 с. 5. Дикань С.А., Зима О.Є. Безпека в галузі та надзвичайних ситуаціях. Університетський курс [Текст]: підручник. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2015. 273 с.: іл. табл.

6. Безпека життєдіяльності: підручник. За ред Коцана І.Я.. Харків: Фоліо, 2014. 462 с.

7. Мягченко О.П. Безпека Життєдіяльності людини та суспільства: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 384 с.

8. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Харків : Факт, 2005. - 348 с.

9. Піскунова Л.Е., Прилипко В.А., Зубок Т.О. Безпека життєдіяльності: підручник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2013. - 456 с.

10. Яремко З.М. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Львів : Видав, центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2005. 301 с.

11. Березуцький В.В. Основи охорони праці: навч. посіб. Харків: Факт, 2005. 480 с.

12. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами/ Київ: Знання, 2007. 367 с.

13. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці: навч. посіб. Львів: Укр. академія друкарства, 2006. 324 с.

14. Москальова В.М. Основи охорони праці: підручник. Київ: Професіонал, 2005. 672 с.

15. Федоров М.І. Охорона праці в галузі: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2012. 136 с. 16. Федоров М.І., Лапенко Т. Г., Дрожжна О.У. Охорона праці в галузі (збірник схем, термінів...): навч. посіб./ Полтава: ПДАА, 2005. 118 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (розв'язування тестів, виконання завдань самостійної роботи, ведення конспекту теоретичного матеріалу з дисципліни).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.02.

2.2. Назва. Грунтознавство з основами геології.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2.

2.6. Семестр. 4.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 4.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Тараненко С.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Основні етапи розвитку грунтознавства. Виникнення, формування та розвиток ґрунту в процесі ґрунтоутворення. Походження, склад, генетичне, агрономічне та екологічне значення мінеральної частини ґрунту. Походження, склад, генетичне, агрономічне та екологічне значення органічної частини ґрунту. Хімічний склад ґрунтів. Ґрунтові колоїди та вбирна здатність ґрунту. Водні, фізичні та фізико-механічні властивості ґрунтів та родючість ґрунту. Класифікація, номенклатура та діагностика ґрунтів. Різноманітність ґрунтів у природі, їх відображення в класифікаційних системах. Ґрунтовий покрив Світу. Бонітування і моніторинг ґрунтів.

2.11. Рекомендована література.

1. Агроекологія / М.М. Городній, М.К. Шикуча, І.М. Гудков та ін.; Під ред. М.М. Городнього. К.: Вища школа, 1993. 414 с.

2. Агроекологічний довідник Київської області. К.: Держвидав, 1959.

3. Бойчук Ю.Д., Солошенко Є.М., Бугай О.В. Екологія і охорона навколишнього середовища: Навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2001. 284 с.

4. Вальков Э.Ф. Почвенная экология сельскохозяйственных растений. М: Агропромиздат, 1986. 2-4 с.

5. Добровольский Г.В., Никитин Е.Д. Экологические функции почв. М.:Издво Моск. Ун-та, 1986. 135 с.

6. Довідник з агрохімічного та агроекологічного стану ґрунтів України / За ред. Б.С. Носка, Б.С. Прістера, М.В. Лободи. К.: Урожай, 1994. 328 с.

7. Канівець В.І. Життя ґрунту. 2-ге вид. допов. К.: Аграрна наука, 2001. 131 с.

8. Лабораторный практикум по почвоведению / В.А. Андриенко, М.М. Горкун, В.А. Лапанова и др. К.: Изд-во УСХА, 1982. Ч.2. 119 с.

9. Лабораторный практикум по почвоведению / Н.А. Дубровина, Б.Т. Кабаченко, А.М. Туренко и др.; Под ред. Н.К. Шикеры.- К.: Изд-во УСХА, 1982. Ч.1.-101 с.
10. Медведєв В.В., Лісовий М.В. Стан родючості ґрунтів України та прогноз його змін за умов сучасного землеробства. Харків: Штрих, 2002. 98 с.
11. Надточій П.П., Вальвач Ф.В., Гермашенко В.Г. Екологія ґрунту. К.: Аграрна наука, 1988. 286 с.
12. Почвенно-экологические условия возделывания сельскохозяйственных культур / Под ред. В.В. Медведева. К.: Урожай, 1991. 172 с.
13. Почвоведение с основами геоботаники / Г.П. Груздев, А.А. Яскин, Б.В. Тимофеев и др.; Под ред. Л.П. Груздевой, А.А. Яскина.-М.: Агропромиздат, 1991. 448 с.
14. Почвы Украины и повышение их плодородия. Экология, режимы и процессы, классификация и генетико-производственные аспекты / Под ред. Н.И. Полупана К.: Урожай, 1988. Т.1.
15. Розанов Б.Г. Морфология почв. М.:Изд-во Моск. Ун-та, 1983. 320 с.
16. Трускавецький Р.С. Буферна здатність ґрунтів та їх основні функції. Харків: ППВ «Нове слово», 2003. 225 с.
17. Бойчук Ю.Д., Солошенко Є.М., Бугай О.В. Екологія і охорона навколишнього середовища: Навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2002. 284 с.
18. Назаренко І.І., Польчина С.М., Нікорич В.А. Ґрунтознавство. Чернівці: 2003.
19. Ґрунтознавство з основами геології. Навч. посіб. / О.Ф.Гнатенко, М.В.Капштик, Л.Р. Петренко, С.В.Вітвицький. К.: Оранта. 2005. 648 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (виконання вправ на лабораторних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.18.

2.2. Назва. Загальна ентомологія.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 1.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 6.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Піщаленко М.А.

2.9. Програмні результати навчання.

Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Вступ до предмету. Морфологія комах. Будова грудного і черевного відділу тіла комах. Внутрішня будова комах. Розвиток комах. Систематика та класифікація комах. Характеристика класу вищі або крилаті комахи. Екологія комах. Антропогенні фактори навколишнього середовища та їх вплив на комах. Особливості поширення та виживання комах. Основи біоценології комах.

2.11. Рекомендована література.

1. Бей-Биенко Г.Я. Общая энтомология: учебник для университетов и сельхозвузов. 3-е изд. доп. М:Высш.школа, 1980. 416 с.

2. Байдик Г.В. та інші. Сільськогосподарська ентомологія: підруч. К.: Вища освіта, 2005. С. 511.

3. Васильєв В.П., Лісовий М.П Довідник по захисту польових культур. К.: Урожай, 1993. 224 с.

4. Гайченко В.А., Царик П.И. Екологія тварин : навч. посіб. Херсон: Олді-Плюс, 2012. 232 с.

5. Ковальчук Г.В. Зоологія з основами екології. Суми: Університетська книга, 2003. 592 с.

6. Рубан М.Б. Практикум із сільськогосподарської ентомології: навч. пос. М.Б. Рубан, Я.М. Гадзало; К.: Арістей, 2010. 472 с.

7. Рубан М.Б. Сільськогосподарська ентомологія: підруч; К.: Арістей, 2007. 520 с.

8. Рубан М.Б Шкідники овочевих і плодово-ягідних культур та заходи захисту від них К.: Урожай, 2004. 204 с.

9. Федоренко В.П., Покозій Й.Т., Круть М.В. Ентомологія. підруч.; К: Фенікс, Колобіг, 2013. 344 с. 10. Червона Книга України. Тваринний світ. /За ред. І.А. Акімова. К.: Глобалконсалтинг, 2009. 624 с.

2.12. Методи контролю.

- поточний контроль (опитування теоретичних питань, виконання завдань лабораторної роботи, виконання завдань самостійної роботи).
- підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.20.

2.2. Назва. Загальна фітопатологія.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 2.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 4.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Нечипоренко Н.І.

2.9. Програмні результати навчання.

Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття. Дотримуватися вимог охорони праці. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Введення в фітопатологію. Патологічний процес, його сутність і прояви. Інфекційні хвороби рослин. Класифікація і характеристика збудників інфекційних хвороб рослин.

2.11. Рекомендована література.

1. Фітопатологія: Підручник [І.Л.Марков, О.В.Башта, Д.Т.Гентош, В. А. Глим'язний, О.П. Дерменко, Є. П. Черненко]; за ред. І.Л. Маркова. К., 2016. 548 с.

2. Марютін Ф. М. Фітопатологія: Навчальний посібник [Ф. М. Марютін, В. К. Пантелеєв, М. О. Білик], за ред. проф. Ф. М. Марютіна. - Харків: Еспада, 2008. 552 с.

3. Пересипкін В. Ф. Атлас хвороб польових культур. К.: Урожай, 1987. 144 с.

4. Комплексні системи захисту сільськогосподарських культур від хвороб: Навчальний посібник [В. П. Туренко, М. О. Білик, А. В. Кулешов та ін.]; за ред. д-ра с.-г. наук, проф. В.П. Туренка, канд. біол. Наук, доц. М.О. Білика; ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Вид. 2-ге, допов. Харків: Майдан, 2019. 330 с.

5. Дмитрик П.М. Фітопатологія. Конспект лекцій. Івано-Франківськ, 2015. 127 с.

6. Ю.А. Чикин. Общая фитопатология (часть 1): учебное пособие. Томский госуниверситет.Томск, 2001. 170 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування за темами теоретичного матеріалу, контрольна робота, виконання завдань відповідно планів лабораторних занять, виконання завдань самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.07.

2.2. Назва. Землеробство.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 3.

2.6. Семестр. 5.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 6.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Тараненко С.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин. Дотримуватися вимог охорони праці. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Наукові основи землеробства як галузі сільськогосподарського виробництва. Фактори життя рослин і закони землеробства. Поняття про родючість ґрунту, її види та шляхи відтворення. Біологічне (альтернативне) землеробство. Поняття про точне землеробство. Еколого-біологічні властивості бур'янів та господарські і економічні наслідки наявності їх у посівах. Класифікація бур'янів та характеристика найбільш шкідливих і поширених представників окремих біологічних груп. Інтегрована система заходів контролювання бур'янів у посівах сільськогосподарських культур. Біологічні та екологічні основи побудови сівозмін та їх роль у сучасному землеробстві. Попередники сільськогосподарських культур в сівозмінах різних ґрунтово-кліматичних зон. Класифікація, проектування, впровадження та освоєння сівозмін. Наукові основи механічного обробітку ґрунту під різні сільськогосподарські культури. Заходи, способи і системи обробітку ґрунту в різних ґрунтово-кліматичних зонах. Теоретичні основи мінімалізації обробітку ґрунту та поняття про міні-тілл, ноу-тілл, стріп-тілл технології. Система обробітку ґрунту під озимі культури та ярі культури. Тема 8. Поняття про системи землеробства, їх групи та особливості ведення в різних ґрунтово-кліматичних зонах.

2.11. Рекомендована література.

1. Гордієнко В.П., Геркіял О.М., Опришко В.П. Землеробство. К.: Вища школа, 1991.

2. Гудзь В. П., Примак І. Д., Будьонний Ю. В., Танчик С. П. Землеробство: Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. / За ред. В. П. Гудзя. К.: Центр учбової літератури, 2010. 464 с.

3. Вороб'єв С.А., Буров Д.І., Туликов О.М. Землеробство. М.: Колос, 1977. 479 с.

4. Загальне землеробство: [підручник / за ред В.О. Єщенка. К.: Вища освіта, 2004. 336 с.

5. Землеробство з основами ґрунтознавства, агрохімії та агроєкології: [навч.пос.] / М.Я Бомба. К.: Урожай, 2003. 400 с.

6. Землеробство: [підручник] / За ред. М.С. Кравченка. К.: Либідь, 2002. 496 с.

7. Чапко П.М., Писаренко П.В., Чапко О.П. Землеробство. Модульний метод викладання з тестовим контролем і рейтинговою оцінкою знань студентів на ПЕОМ. Полтава: Верстка, 1998. 226 с.

8. Практикум із загального та меліоративного землеробства / за ред. Будионного Ю.В. Харків: ХНАУ, 2005. 286 с.

9. Практикум із землеробства / за ред. М.С. Кравченка. К.: "Мета", 2003. 318 с.

10. Доспехов Б.О., Васильєв І.П., Туликов О.М. Практикум по землеробству. М.: Агропромиздат, 1987. 283 с.

11. Землеробство з основами ґрунтознавства, агрохімії та агроєкології: [навч.пос.] / М.Я Бомба. К.: Урожай, 2003. 400 с.

12. Ситов В.І., Шуригін Т.Д. Словник по землеробству. М.: Россільгоспвидав, 1987. 22 с.

13. Примак І., Панченко О., Лозинська Т., Караульна В., Федорук Ю., Єзорковська Л., Покотило І., Хахула В. Землеробство. Вінниця: «Твори», 2020. 578 с.

14. Примак І., Танчик С., Литвинов Д., Центило Л. Київ: ЦП Компринт, 2019. 365 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (виконання вправ на лабораторних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.03.

2.2. Назва. Імунітет рослин.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 4.

2.6. Семестр. 7.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Тищенко В.М.

2.9. Програмні результати навчання.

Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Роль імунітету рослин і селекції на стійкість до хвороб і шкідників. успіхи, досягнуті у вирішенні проблеми боротьби зі шкідливими організмами у світовому АПВ. Категорії та механізми стійкості рослин до хвороб. Селекція рослин на стійкість до шкідливих організмів. Методи селекції та імунітет до шкідливих організмів. Типи стійкості рослин проти мікозів. Типи стійкості рослин проти вірусів. Імунітет рослин щодо шкідників. Система імунних бар'єрів у рослин. Види інфекційних фонів. Мінливість фітофагів і проблема втрати сортами стійкості. Вплив екосистеми на імунітет рослин.

2.11. Рекомендована література.

1. Асада Я., Бауэр В., Бушнелл У. и др. Инфекционные болезни растений: физиологические и биохимические основы. М.: Агропромиздат, 1985. 367 с.

2. Болезни сельскохозяйственных культур: / Под ред. В.Ф. Пересыпкина. Т. 1. Болезни зерновых и зернобобовых культур. К.: Урожай, 1989. 216 с.

3. Вавилов Н.И. Иммунитет растений к инфекционным болезням. М.: Наука, 1990. 519 с.

4. Васильев В.П., Лесовой М.П. История защиты растений от вредителей и болезней в Украине. К.: Аграрна наука, 1996. 132 с.

5. Вершигора А.Е. Основы иммунологии. К.: Вища шк., 1980. 504 с.

6. Вилкова Н.А., Сухорученко Г.И., Фусолати С.Р. Устойчивые сорта и средства защиты растений как индукторы микроэволюционных процессов насекомых-фитофагов. Информ бюлл. ВПРС МОББ. 2002. № 32. С. 194-204.

7. Гешеле Э.Э. Основы фитопатологической оценки в селекции растений. М.: Колос, 1964. 198 с.

8. Дьяков Ю.Т., Озерецковская О.Л., Джавахия В.Г., Багирова С.Ф. Общая и молекулярная фитопатология М., 2001. 302 с.

9. Євтушенко М.Д., Лісовий М.П., Пантелєєв В.К., Слюсаренко О.М. Імунітет рослин. За редакцією М.П.Лісового. К.: Колообіг, 2004.

10. Идентификация генов устойчивости к ржавчинным заболеваниям : методические указания / состав. И.Г. Одинцова, Л.А. Смирнова, Л.А. Михайлова и др. Ленинград: ВИР, 1986. 33 с.

11. Имунитет растений / Под ред. Проф. В. А. Шкаликова. М.: Колос, 190 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (ведення конспекту, виконання лабораторних робіт та їх захист, самостійна робота (опитування), тестування).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.15.

2.2. Назва. Інтегрований захист рослин.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 4.

2.6. Семестр. 8.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Писаренко В.М.

2.9. Програмні результати навчання.

Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Методи захисту рослин. Фітосанітарний моніторинг. Інтегрований захист зернових колосових культур. Інтегрований захист кукурудзи. Інтегрований захист зернобобових культур. Елементи оптимізації фітосанітарного стану у технології вирощування гречки. Інтегрований захист посівів соняшнику. Інтегрований захист цукрових буряків. Інтегрований захист овочевих культур відкритого ґрунту та картоплі. Інтегрований захист плодкових культур. Оптимізація фітосанітарного стану посівів за органічного землеробства.

2.11. Рекомендована література.

1. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Захист рослин: Фітосанітарний моніторинг. Методи захисту рослин. Інтегрований захист рослин : навч. посіб. Полтава, 2007. 256 с.

2. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Захист рослин: екологічно обґрунтовані системи. Полтава: Інтерграфіка, 2002. 353 с.

3. Косилович Г.О., Коханець О.М. Інтегрований захист рослин : навч. посіб. Львів : Львівський національний аграрний університет, 2010. 165 с.

4. Л.І.Бублик, Г.І.Васечко, В.П.Васильєв. Довідник із захисту рослин. Київ: Урожай, 1999. 743 с.

5. Довідник із захисту польових культур. 2-е видання, перероблене і доповнене. Київ: Урожай, 1993. 224 с.

6. Дядечко М.П., Падій М.М., Шелестова В.С. Біологічний захист рослин. Біла Церква, 2001. 311с.

7. Білик М.О., Кулешов А.В. Практикум із фітосанітарного моніторингу і прогнозу. Харків, 2006. 228 с.

8. Байдик Г.В., Білецький Є.М., Білик М.О., Євтушенко М.Д., Захаренко О.В., Литвинов Б.М., Леженіна І.П., Опаренко В.І., Сіроус Л.Я., Чумак В.О., Шаруда Г.І., Ощук Д.Д. Сільськогосподарська ентомологія: підручник. Київ: Вищ. освіта, 2005. 511 с.

9. Пересипкин В.Ф. Сільськогосподарська фітопатологія : підручник. Київ: Аграрна освіта, 2000. 415 с.

10. Покозій Й.Т., Писаренко В.М., Довгань С.В., Доля М.М., Писаренко П.В., Мамчур Р.М., Бондарева Л.М., Пасічник Л.П. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур : підручник Київ : Аграрна освіта, 2010. 223 с.

11. Косолап М.П. Гербологія. Київ: Арістей, 2004. 364 с.

12. Облік шкідників і хвороб. За ред. В.О. Омелюти. Київ: Урожай, 1986. 296 с.

13. Яновський Ю.П. Довідник із захисту плодівих культур. Київ: Фенікс, 2019. 472 с.

14. Практикум з моніторингу шкідників сільськогосподарських культур / А.В. Кулешов, М.О. Білик, С.В. Станкевич, І.В. Забродіна. Харків: ХНАУ, 2016. 206 с.

15. Лапа О.М., Дрозда В.Ф., Мельничук С.Д. Технологія вирощування та захисту саду. Київ, 2006. 96 с.

16. Лапа О.М., Дрозда В.Ф., Пшець Н.В. Екологічно безпечні інтенсивні технології вирощування та захисту овочевих культур. Київ, 2006. 182 с.

17. Пересипкин В.Ф. Сільськогосподарська фітопатологія : підручник. Київ: аграрна освіта, 000. 415 с.

18. Методики випробування і застосування пестицидів. За ред. С.О. Трибеля. Київ: Світ, 2001. 446 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування; оцінювання виконання завдань на практичних заняттях; контроль виконання завдань самостійної роботи; оцінювання виконання завдань контрольної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.16.

2.2. Назва. Карантин рослин.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 4.

2.6. Семестр. 8.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3,5.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Горб О.О.

2.9. Програмні результати навчання.

Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Вступ до предмету. Історія карантину рослин. Зовнішній карантин рослин (завдання та принципи організації, особливості роботи, законодавча база). Внутрішній карантин рослин (завдання та принципи організації, особливості роботи, законодавча база). Категорії карантинних організмів (потенційно небезпечні об'єкти, відсутні на території України; карантинні об'єкти обмежено розповсюджені на території України). Методи догляду та експертизи підкарантинних матеріалів. Знезараження підкарантинної продукції.

2.11. Рекомендована література.

1. Закон України «Про карантин рослин». К. Верховна Рада України, від 30.06.1993 № 3348. Х11.

2. Мовчан О.М. Карантинні шкідливі організми. Частина 1. Карантинні шкідники. К. : Світ, 2002. 288 с. Іл. 40с.

3. Карантинні шкідливі організми. Частина 2. Карантинні хвороби: Підручник / О.О. Сикало, О.М. Мовчан, І.Д.Устінов (за ред. О.О. Сикало). – К:Колобіг, 2005. 412 с. Іл. 20 с.

4. Карантинні хвороби рослин: Підручник /В.М. Родігін, Ф.Н. Марютін, І.Д. Устінов, та ін. / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків. 2002. 360 с.

5. Рекомендації щодо захисту плодівих культур від каліфорнійської щитівки /О.М.Мовчан, І.Д.Устінов, О.А.Корнієнко О.А. та ін.К.: Світ, 2001. 15 с.

6. Устінов І.Д. Карантин рослин: карантинні шкідники: Посібник / І.Д.Устінов, Ж.Д.Мовчан, Ж.Д.Кудіна. К.: ІРІС, 1995, ч. 1. 416с.

7. Обзор распространения карантинных организмов в Украине на 1 января 2001 г. / Мин. АПК Украины, Главная Госинспекция по карантину растений. К.: 2001. 119 с.

8. ДСТУ 4180 – 2003 Карантин рослин: Методи мікологічної експертизи підкарантинних матеріалів / Розробники О.Мовчан, В.Омелюта, І.Устінов та ін. К., Наказ:2003-05.16. № 85.

9. Євтушенко М.Д. Термінологічний словник-довідник з ентомології, фітопатології, фітофармакології / М.Д.Євтушенко, Ф.М.Марютін. Харків: ХДАУ, 1998. 201 с.

10. Руководство по досмотру и экспертизе растительных и других подкарантинных материалов / под ред. А.А. Варшаловича, М.Г.Шамонина. М.: Колос, 1972. С. 207-379.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування теоретичних питань, виконання завдань лабораторної роботи, виконання завдань самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.09.01

2.2. Назва. Курсова робота з дисципліни «Агрофармакологія».

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 4.

2.6. Семестр. 7.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б викладача. Поспелова Г.Д.

2.9. Програмні результати навчання.

Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Хімічні та біологічні засоби захисту сільськогосподарських рослин від шкідників, хвороб та бур'янів. Загальна характеристика і класифікація пестицидів. Характеристика інсектицидів. Коротка характеристика шкідника. Рекомендації по застосуванню інсектицидів. Обґрунтування вибору інсектицидів. Механізм дії та метаболізм інсектицидів. Характеристика фунгіцидів. Коротка характеристика збудника хвороби. Рекомендації по застосуванню фунгіцидів. Обґрунтування вибору фунгіцидів. Механізм дії та метаболізм фунгіцидів. Характеристика гербіцидів. Коротка характеристика бур'яну. Рекомендації по застосуванню гербіцидів. Обґрунтування вибору гербіцидів. Механізм дії та метаболізм гербіцидів. Організація захисту рослин від шкідників, хвороб та бур'янів. Методи виявлення і обліку шкідливих організмів. Планування заходів по захисту рослин. Біологічна, технічна та економічна ефективність застосування пестицидів. Вплив пестицидів на навколишнє середовище.

2.11. Рекомендована література.

1. Білик М. О., Євтушенко М. Д., Марютін Ф. М. Овочевих культур від хвороб і шкідників у закритому ґрунті: Навч. Посібник. Харк. нац. агр. ун-т ім. В. В.Докучаєва. Харків: Еспада, 2003. 464 с.

2. Білик М. О., Євтушенко М. Д., Марютін, Пантелєєв В. К., Туренко В. П. Захист злакових і бобових культур від шкідників, хвороб і бур'янів: Навчальний посібник. Харків: Еспада, 2005. 672 с.

3. Болезни сельскохозяйственных культур / В 3-х томах. Под ред. В. Ф. Пересыпкина. К.: Урожай, 1989-1991 гг.

4. Бровдій В. М., Гулій В. В., Федоренко В. П. Біологічний захист рослин: Навчальний посібник. Київ: Світ, 2003. 352 с.

5. Веселовський І. В., Лисенко А. К., Манько Ю. П. Атлас-визначник бур'янів. К.: Урожай, 1988. 72 с.

6. Грицаєнко З. М., Грицаєнко А. О., Карпенко та ін. Гербіциди і продуктивність сільськогосподарських культур. Умань: Уманське видавничополіграфічне підприємство, 2005. 686 с.

7. Бублик Л. І., Васечко Г. І., Васильєв В. П. та ін.; За ред. М. П. Лісового. Довідник із захисту рослин. К.: Урожай, 1999. 744 с.

8. Секун М. П., Жеребко В. М., Лапа О. М.. Довідник із пестицидів. К.: Колообіг, 2007. 360 с.

9. Защита растений в устойчивых системах землепользования (в 4-х книгах) /Под общ. ред. Доктора с.-х. наук, проф., иностранного члена РАСХН Д.Шпаара. 2004. Книга 4. 345 с.

10. Красиловець Ю. Г. Наукові основи фітосанітарної безпеки польових культур. Х.: Магда LTD, 2010. 416 с.

11. Кулешов А. В., Білик М. О. Фітосанітарний моніторинг і прогноз: Навчальний посібник. Харків: Еспада, 2008. 512 с.

12. Косолап М. П. Гербологія: Навчальний посібник. К.: Арістей, 2004. 364 с.

13. Марютін Ф. М., Пантелєєв В. К., Білик М. О., За ред. проф. Ф. М. Марютіна. Фітопатологія: Навчальний посібник. Харків: Еспада, 2008. 552 с.

14. Мовчан О.М., Устінов І. Д., Марков І. Л. Карантинні шкідливі організми. та ін. К.: Світ, 2000. 210 с.

15. Омелюта В. П., Григорович Й. В., Чабан В. С., Підоплічко В. Н., Каленич Ф. С., Петруха О. Й., Антонюк С. І., Пожар З. А., Тищенко Є. І., Григоренко В. Г., Коваль М. К., Черненко О. О.; За ред. В. П. Омелюти. Облік шкідників і хвороб сільськогосподарських культур. К.: Урожай, 1986. 296 с.

16. Основи біологічного захисту рослин. За ред. М. П. Дядечка. К.: Урожай, 1990. 268 с.

17. Пересипкін В. Ф. Атлас хвороб польових культур. К.: Урожай, 1981. 248 с.

18. Пересипкін В. Ф. Сільськогосподарська фітопатологія. К.: Аграрна освіта, 2000. 415 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (дотримання календарного графіку виконання курсової роботи, перевірка виконаних розділів курсової роботи, усне опитування, вирішення ситуаційних завдань і пояснення проведених розрахунків).

– підсумковий контроль – диференційований залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.05.

2.2. Назва. Механізація, електрифікація та автоматизація сільськогосподарського виробництва.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1.

2.6. Семестр. 2.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Сівцов О.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Загальні відомості про трактори, автомобілі та автотракторні двигуни. Механізми та системи автотракторних двигунів. Іскрові системи запалювання паливної суміші. Трансмісії тракторів та автомобілів. Ходова система тракторів та автомобілів. Механізми керування тракторів та автомобілів. Робоче обладнання тракторів та автомобілів. Зберігання сільськогосподарської техніки.

2.11. Рекомендована література.

1. Мельников Д. І. Трактори і автомобілі. К.: Вища школа, 1978. 264 с.

2. Білоконь Я.Ю., Окоча А.І. Нова мобільна техніка. Трактори. Ніжин: ВКП "Аспекти", 1999. 261 с.

3. Бойко М.Ф. Трактори та автомобілі. Ч.2. Електрообладнання. За ред. Лебедева: Навч. посібник. К.: Вища освіта, 2001. 243 с.

4. Головчук А.Ф. Експлуатація та ремонт сільськогосподарської техніки: Підручник: Кн.1.Трактори. К.: Грамота, 2003. 336 с

5. Кислик В.Ф., Лущик В.В. Будова і експлуатація автомобілів. К.: Либідь, 2006. 400 с.

6. Трактори / Я. Ю. Білоконь, А.І. Окоча, С.П. Коханівський, А.Ф. Антоненко; За ред. Я. Ю. Білоконя. К.: Урожай, 1998. 368 с.

7. Николаенко А.В. Теория, конструкция и расчёт автотракторных двигателей. М.: Колос, 1984.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (робота на лекціях за темами, виконання завдань лабораторних робіт, оцінювання оформлення та захисту звітів із лабораторних робіт, контрольної роботи на ПК, виконання завдань із самостійної роботи).

– підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.17

2.2. Назва. Мікробіологія

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2.

2.6. Семестр. 3.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Пospelов С.В.

2.9. Програмні результати навчання.

Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Історія, розвиток і задачі мікробіології. Будова та розмноження мікроорганізмів. Морфологія, будова і розмноження вірусів, їх роль та значення. Мікроорганізми та оточуюче середовище. Живлення мікроорганізмів. Метаболізм мікроорганізмів. Перетворення мікроорганізмами сполук карбону. Перетворення мікроорганізмами сполук нітрогену. Взаємовідносини рослин і мікроорганізмів.

2.11. Рекомендована література.

1. Харченко С.М. Мікробіологія. Київ : Сільгоспосвіта, 1994 352 с.

2. Іутинська Г.О. Ґрунтова мікробіологія. Навчальний посібник. –К.: Арістей. 2006. 284 с.

3. Сільськогосподарська мікробіологія: міжвідомчий тематичний науковий збірник: <http://sg-microb.ho.ua/>

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування за темами; контрольна робота: виконання завдань відповідно планів лабораторних занять; виконання завдань самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.06.

2.2. Назва. Основи наукових досліджень в захисті рослин.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 3.

2.6. Семестр. 5.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 4.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Коваленко Н.П.

2.9. Програмні результати навчання.

Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Мета та завдання курсу «Основи наукових досліджень в захисті рослин». Історія науки. Методологія наукових досліджень. Теоретичні основи наукових досліджень. Системний аналіз як загальний метод наукових досліджень. Математичне планування експерименту та обробка результатів дослідження. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Наукові твори. Оформлення матеріалів дослідження.

2.11. Рекомендована література.

1. Андреев В.О. Основы научных исследований. М: 1990. 156 с.

2. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. К.: Вища школа, 1997. 202 с.

3. Власов К.П., Киселева А.А. Методы исследований и организация экспериментов. Харьков: Гуманитарный центр, 2002. 256 с.

4. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта. М. : Колос, 1985. 416 с.

5. Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. К.: Центр навч. літ., 2004. 212 с.

6. Мойсейченко В.Ф., Єщенко В.О. Основи наукових досліджень в агрономії. К. : Вища школа, 1994. 334 с.

7. Підпригора В.С., Писаренко П.В. Практикум з наукових досліджень в агрономії. Полтава, 2003. 139 с.

8. Попов В.Н. та ін. Основи наукових досліджень. К.: Вища школа, 1982. 154 с.

9. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : Підручник. К.: Знання, 2005. 310 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (розв'язування тестів, виконання лабораторних робіт та їх захист, контрольна робота, виконання завдань самостійної роботи).

– підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.10.

2.2. Назва. Рослинництво з основами кормовиробництва.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 4.

2.6. Семестр. 8.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Антоненць О.А.

2.9. Програмні результати навчання.

Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Рослинництво і кормовиробництво як галузь сільськогосподарського виробництва, як наука і навчальна дисципліна. Зернові культури. Пізні ярі культури: кукурудза, просо, сорго, гречка. Зернобобові культури: горох, соя, люпин, чина, сочевиця, кормові боби. Коренеплоди: цукрові буряки, кормові буряки, морква, бруква, турнепс, куззіку. Бульбоплоди: картопля, земляна груша. Кормові трави. Природні кормові угіддя України. Створення культурних пасовищ та сіножатей. Зелений конвейєр. Сучасні технології заготівлі та використання кормів. Інтенсивна технологія вирощування багаторічних трав на насіння.

2.11. Рекомендована література.

1. Влох В.Г., Кириченко Н.Я., Когут П.М. Луківництво: Підручник / За ред. В.Г.Влоха. К.: Урожай, 2003. 392 с.

2. Зінченко О.І., Демидась Г.І., Січкара А.О. Кормовиробництво: Навчальне видання. В.: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 516 с.

3. Зінченко О.І., Слюсар І.Т., Адамець Ф.Ф. та ін. Кормовиробництво. Практикум / За ред. проф. О.І.Зінченка. К.: Нора-прінт, 2001. 470 с.

4. Кияк Г.С. Луківництво. – К.: Вища школа, 1980. 304 с.

5. Макаренко П.С., Демидась Г.І., Козяр О.М. Луківництво. К.: Норапрінт, 2002. 394 с.

6. Рослинництво : Підручник. С.М. Каленська, О.Я. Шевчук, М.Я. Дмитришак, О.М. Козяр, Г.І. Демидась; За редакцією О.Я. Шевчука. К.: НАУУ, 2005. 501 с.

7. Рослинництво. Кияк Г.С. К. : Вища школа, 1982. 400 с.

8. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур / В.В. Лихочвор. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 808 с.

9. Рослинництво: Підручник / О.І. Зінченко, В.Н. Салатенко, М.А. Білоножко; За ред.. О.І. Зінченко. К.: Аграрна освіта, 2001. 591 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування теоретичних питань, виконання завдань на лабораторних заняттях, виконання завдань самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.14.

2.2. Назва. Сільськогосподарська ентомологія.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 3.

2.6. Семестр. 6.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 4,5.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Писарено В.М.

2.9. Програмні результати навчання.

Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Характеристика основних груп шкідників сільськогосподарських рослин. Нематоди. Слимаки. Кліщі. Багатоніжки. Багатоїдні шкідники основних рядів, їх біологічні особливості і заходи захисту. Шкідники зернових злакових культур їх біологічні особливості і заходи захисту. Шкідники зернобобових культур їх біологічні особливості і заходи захисту. Шкідники технічних культур їх біологічні особливості. Шкідники овочевих та баштанних культур їх біологічні особливості. Комплекс шкідників зерна та продуктів його переробки їх біологічні особливості і заходи захисту.

2.11. Рекомендована література.

1. Дядечко М.П., Падій М.М., Шелестові В.С., Дегтярьов Б.Г.; [за ред. М.П. Дядечка]. Основи біологічного методу захисту рослин К.: Урожай, 1990. 272 с.

2. Дядечко М.П., Падій М.М., Шелестова В.С Біологічний захист рослин Біла Церква, 2001. 312 с.

3. Вредители сельскохозяйственных культур и лесных насаждений: в 3 т. / под ред. В.П. Васильева. К.: Урожай, 1987 - 1989. 408с.

4. Васильев В.П., Лісовий М.П., Веселовський І.В. та ін.; Довідник по захисту польових культур. К.: Урожай, 1993. 224 с.

5. Павлов И.Ф. Защита полевых культур от вредителей. М.: Россельхозиздат, 1983, 224 с.

6. Павлов И.Ф. Агротехнические методы защиты растений / И.Ф. Павлов. М.: Россельхозиздат, 1971. 208 с.

7. Писаренко В.М. Захист рослин: фітосанітарний моніторинг, методи захисту рослин, інтегрований захист рослин Полтава, 2007. 256 с.

8. Писаренко В.М. Екологічні основи раціонального природокористування в аграрному виробництві К.: НМК ВО, 1992. 132 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування теоретичних питань, виконання завдань лабораторної роботи; виконання завдань самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.

2. Опис дисциплін

2.1. Шифр. ОДПП.19.

2.2. Назва. Сільськогосподарська фітопатологія.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 3.

2.6. Семестр. 6.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора/лекторів. Поспелова Г.Д.

2.9. Програмні результати навчання.

Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Введення в сільськогосподарську фітопатологію. Хвороби зернових культур (поширення, шкодочинність, біологічні та екологічні особливості збудників, обґрунтування систем захисту). Хвороби кукурудзи (поширення, шкодочинність, біологічні та екологічні особливості збудників, обґрунтування систем захисту). Хвороби зернових бобових культур (поширення, шкодочинність, біологічні та екологічні особливості збудників, обґрунтування систем захисту). Хвороби однорічних і багаторічних бобових трав (поширення, шкодочинність, біологічні та екологічні особливості збудників, обґрунтування систем захисту). Хвороби олійних культур (поширення, шкодочинність, біологічні та екологічні особливості збудників, обґрунтування систем захисту). На прикладі соняшника і ріпаку. Хвороби буряку цукрового (поширення, шкодочинність, біологічні та екологічні особливості збудників, обґрунтування систем захисту). Хвороби картоплі (поширення, шкодочинність, біологічні та екологічні особливості збудників, обґрунтування систем захисту).

2.11. Рекомендована література.

1. Пригге Г., Герхард М., Хабермайер И. Грибніе болезни зерновых культур. Лимбургерхоф, 2004. 183 с.

2. Дмитрик П. М. Фітопатологія. Конспект лекцій. Івано-Франківськ, 2015. 127 с.

3. Комплексні системи захисту сільськогосподарських культур від хвороб: Навчальний посібник [В. П. Туренко, М. О. Білик, А. В. Кулешов та ін.]; за ред. д-ра с.-г. наук, проф. В. П. Туренка, канд. біол. Наук, доц. М. О. Білика; ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Вид. 2-ге, допов. Харків: Майдан, 2019. 330 с.

4. Лукомец В. М., Пивень В. Т., Тишков Н.М. Болезни подсолнечника. Киев, 2011. 210 с.

5. Марютін Ф. М. Фітопатологія: Навчальний посібник [Ф. М. Марютін, В. К. Пантелєєв, М. О. Білик], за ред. проф. Ф. М. Марютіна. Харків: Еспада, 2008. 552 с.

6. Пересипкін В. Ф. Атлас хвороб польових культур. К.: Урожай, 1987. 144 с.

7. Фітопатологія: Підручник [І. Л. Марков, О. В. Башта, Д. Т. Гентош, В. А. Глим'язний, О. П. Дерменко, Є. П. Черненко]; за ред. І. Л. Маркова. К., 2016. 548 с.

8. Хвороби та шкідники картоплі, заходи боротьби з ними. [П. С. Теслюк, В. С. Куценко, А. А. Подгасцький, О. П. Мигловець, Я. Б. Демкович, А. Ф. Борівський, Л. П. Теслюк, В. П. Купріянов]. К.: Ріджи, 2017. 232 с.

9. Захист злакових і бобових культур від шкідників, хвороб і бур'янів: Навчальний посібник [М. О. Білик, М. Д. Євтушенко, Ф. М. Марютін, В. К. Пантелєєв, В. П. Туренко], за ред. д-ра біол. Наук, проф. В. К. Пантелєєва. Харків: Еспада, 2005. 672 с.

2.12. Методи контролю.

– поточний контроль (опитування за темами теоретичного матеріалу, контрольна робота: виконання завдань відповідно планів лабораторних занять; розв'язання тестів – виконання завдань самостійної роботи).

– підсумковий контроль – екзамен.

2.13. Мова викладання. Українська.